

BIBLIOGRAFJA.

Polski przemysł elektrotechniczny. Przewodnik. Rok 1933. Opracowali inż. Piotr Januszewski, Dyrektor Polskiego Związku Przed. Elektrotechnicznych i inż. Władysław Barthel. Wydawnictwo Polskiego Związku Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych. Warszawa, 1933 r. Stron 195 z licznymi rysunkami. Form. 22,5 × 15 cm.

Wydawnictwo Związku zawiera na wstępie zarys historyczny powstania i rozwoju Polskiego Związku Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych, dalej dane statystyczne, dotyczące przemysłu elektrotechnicznego oraz taryfę celną przywzowową (Dział XIV gr. 67 i 70).

Potem następuje właściwy przewodnik, podzielony na dwie grupy: I Elektrotechnika, II Wyroby pomocnicze. Na końcu umieszczony jest skorowidz alfabetyczny firm i skrótów telegraficznych oraz skorowidz alfabetyczny nazw wyrobów, wymienionych w tekstach opisowych.

Spis rzeczy został umieszczony na początku w trzech językach: polskim, francuskim i niemieckim.

W dziale I i II firmy ułożono w porządku alfabetycznym wytwarzanych artykułów, a więc: akumulatory, dzwigi, przyrządy elektryczne i t. d.

Oprócz nazwy firmy znajdujemy dokładny adres jej zarządu, wytwórni i oddziałów oraz inne wiadomości handlowe. Przeważnie podane są również ważniejsze dane o roku i warunkach powstania firmy oraz o jej rozwoju dotychczasowym i stanie obecnym, jak również możliwościach na przyszłość, wreszcie najwięcej miejsca przeznaczono na wyczerpujący spis wyrobów wytwórni i czynności, wykonywanych przez zakład.

W wielu razach podano ilustracje, pozwalające w pewnej mierze zdać sobie sprawę z wyglądu przedmiotów wyrabianych.

W ten sposób opisano 327 zakładów przemysłowych. Układ opisów zastosowano przejrzysty i treściwy, druk dobry, jednak przez oszczędność, wyraźnie nie oddzielono od siebie poszczególnych działów, a to utrudnia nieco korzystanie z książki przy szukaniu tego lub innego artykułu. Naogół jednak książka zawiera bardzo cenne informacje, pożyteczne dla przemysłowca i handlowca.

Wydanie tak wyczerpującego zestawienia wytwórni elektrotechnicznych w Polsce jest niewątpliwą zasługą autorów i wydawców, gdyż w ten sposób ułatwiono w znacznym stopniu zetknięcie się odbiorcy z dostawcą, umożliwiając zarazem zastąpienie w wielu razach wyrobów zagranicznych przez krajowe, bynajmniej, jak wiadomo, nie gorsze od zagranicznych. Brak takiego zestawienia naszej wytwórczości dawał się bardzo odczuwać. O wielu artykułach, wyrabianych w Polsce, bodaj że nawet nie wiedziano, a dotarcie od źródła ich wyrobu było nieraz bardzo uciążliwe. Obecnie mamy przed sobą możliwie pełny obraz polskiej wytwórczości elektrotechnicznej, z którego korzystać będzie zarówno stały odbiorca, jak i przygodny czytelnik, z tych czy innych względów interesujący się wytwórczością naszą w dziedzinie elektrotechniki.

Wydawnictwo przewodnika z biegiem czasu niewątpliwie będzie w wydaniach następnych uzupełniane i rozszerzane. Miejmy bowiem nadzieję, że rozwój przemysłu naszego będzie wymagać rozszerzania i pogłębiania informacji, zawartych w pierwszym wydaniu tej pożytecznej książki.

M. P.

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Możliwości eksportowe maszyn elektrycznych.

Możliwość wyrobu pewnych przedmiotów zależy nie tylko od naszej umiejętności lub też inteligencji przemysłowej, lecz od wielu jeszcze innych czynników. Poza pewnymi ustaleniami warunkami żywymi bardzo ważna jest cena surowców. Znaczenie tego czynnika widoczne jest choćby z udogodnień, otrzymanych przez przemysł elektrotechniczny niemiecki od swych syndykatów stalowych. „The Electrician” z dn. 15.9.33 r. na str. 308-ej, w notatce „German Exports of Dynamos” podaje, że od początku września r. b. przemysł niemiecki elektrotechniczny otrzymuje przy eksporcie następujące rabaty:

- RM. 1935 — na tonnie stali transformatorowej I gatunku
- RM. 65 — na tonnie stali transformatorowej II gatunku
- RM. 40 — na tonnie stali I gatunku dla wyrobu maszyn elektr.

Niestety, brak danych ściślejszych co do gatunku materiałów. Blacha transformatorowa o grubości 0,35 mm i 1,3 Wata strat na kg przy B = 10000 oferowana jest po RM. 400.— za tonnę. W Niemczech więc cena blachy wynosić będzie: RM. 400.— mniej RM. 135.— czyli RM. 265.—, co stanowi 24% zniżki. Przy zniżce 25 lub 20% przemysł ten może już mieć poważną przewagę nad innymi.

Cena maszyn elektrycznych zależy od ceny żelaza, miedzi i materiałów izolacyjnych. Cena miedzi w ciągu ostatnich dwóch lat spadła ze zł. 4,5 do zł. 5.— na zł. 1,5 do zł. 1,7 za 1 kg, a żelazo trzymało się silnie dzięki syndykatowi. Zniżka więc cen żelaza silnie wpływa na cenę wyrobów.

Jakże mocno odmienne warunki panują u nas! Kwestja eksportu nie jest paląca, walczymy raczej o zachowanie i zdobycie własnego rynku. Silne poparcie przemysł krajowy otrzymuje przez ochronę celną, lecz cła na surowce podnoszą znacznie cenę wyrobów krajowych gotowych. Niektóre surowce są wyrabiane w kraju, lecz cena ich równa się cenie zagranicznej, powiększonej o cło oraz koszty przewozu, podczas gdy cena maszyn elektrycznych jest znacznie niższa od cen w ten sposób kalkulowanych. Np. cena drzewnika (preszpanu) 0,5 mm grubości, t. j. materiału izolacyjnego, stosowanego do maszyn i transformatorów, wynosi:

cena zagraniczna dobrego gatunku	zł. 1,80 za kg
clo plus 10% manip. (poz. 804 Taryfy C)	zł. 1,65 za kg
koszty przewozu ekspedytora i t. d. ok.	zł. 0,70 za kg
razem	zł. 4,15 za kg

cena zaś sprzedażna wynosi u nas ok. zł. 4,35 za kg, a więc o 142% drożej, niż zagranicą. Cena preszpanu krajowego wynosi zł. 4.— za kg, lecz jest znaczna różnica w jakości.